

Dar kartą apie energetikos reguliavimo problemas

R.K.

2013 gegužė

Problema

- **Problema:** energetikų **palūkanos kompensuojamos du kartus** (per kaštus ir per turto vertę)
<http://www.15min.lt/naujiena/ziniosgyvai/interviu/nepriklausomu-silumos-tiekeju-atstovas-raimondas-streimikis-esame-karo-zonoje-ir-viskas-aplinkui-uzminuota-599-327918>

„Dabartinė situacija **tenkina** centralizuoto šilumos tiekimo **monopolininkus**. Numatyta viršutinė investicinės grąžos turtui riba yra 11 proc. Jei centralizuoti šilumos tinklai stato biokuro katilinę, kurios vienos kaina 10 mln. litų, tai kasmet jie turi **garantuotą grąžą** 1,1 mln. litų.

Kitas klausimas, kaip tos investicijos finansuojamos. Pavyzdžiui, buvo skelbta, kad vieno didžiųjų miestų šilumos tinklų įmonė investavo apie 105 mln. litų į kogeneracinės elektrinės statybas. **Savo kapitalo** skyrė **1,5 mln. litų**. Visa kita – **paskolos**, kurios **taip pat eina į šilumos kainos tarifą**. Investuoja savo 1,5 mln., o per metus grąžos gauni per 10 mln. Per kiek **mėnesių** atsiperka investicija?“

Pasekmės ir siūlomas sprendimas

- **Pasekmės:** vien dėl iškreipto reguliavimo finansinių paskatų „nepriklausomi gamintojai“ traukiami į „rinką“, dėl ko didės vidutinė šilumos kaina: plačiau žr. www.ekonomika.org 2012.02.15: **nepriklausomų šilumos tiekėjų prijungimo efektyvumo sąlygos ("Grigiškių klausimas") ir konkurencija versus planavimas centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje.**
- **Sprendimas:** prieš daug metų siūliau (www.ekonomika.org 2009.04.08: pranešimas „Dėl kainų kepurų reguliavimo energetikoje,“) **kainų lubas sieti tiesiai su vidutiniais ekonominiais kaštais, o ne turto verte**, ką ir sako reguliavimo teorija (plačiau žr. Viscusi et al (2006), *Economics of Regulation and Antitrust*, MIT Press.)